TSUE

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

GREEN ECONOMY AND DEVELOPMENT

Social, Economic, Technological, Scientific and Popular Science Journal

2026-YIL / AVGUST / 8-SON, II-QISM

Google scholar

RePEc RESEARCH PAPERS IN ECONOMICS

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, avgust.
II-qism

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G‘afforovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug‘aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko‘nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo‘ja o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o‘g‘li, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig‘i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o‘rinbosari
Ochilov Farkhod, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig‘i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta o‘qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o‘g‘li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o‘g‘li, TDIU katta o‘qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra’no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja’sur Artiqboy o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI XORIJIY INVESTITSIYALARNING AHAMIYATI 12
Usmonova Zarina
O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING HUQUQIY MEXANIZMLARI VA MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 19
Zaripova Sabrina Zafar qizi
O‘ZBEKISTON TO‘QIMACHILIK TARMOG‘IDA INTEGRATSIYALASHGAN MENEJMENT TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA ASOSIDA JORIY ETISH: SAMARADORLIK, TO‘SIQLAR VA ISTIQBOLLAR 25
Sobirov Shohruh Shuxratovich
ISTE’MOLCHILAR ORASIDA IJTIMOIY TARMOQLARDAGI QISQA FORMATLI VIDEOKONTENTNING IMPULSIV XARID XATTI-HARAKATLARIGA TA’SIRI 30
Ra’no Balxiboyeva Davron qizi
KAPITAL BOZORI ORQALI TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH YO‘LLARI 40
Otabek Oltiboyev
TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA RAQAMLASHTIRISHNING YALPI TALAB O‘ZGARISHIGA TA’SIRI TAHLILI 45
Ochilov Laziz Siddiqovich
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SOLIQ SIYOSATINING IQTISODIY O‘SISHGA TA’SIRI VA YANGI ISLOHOTLARNING MAKROIQTISODIY TAHLILI 54
Sanakulova Iroda Abrorovna
GLOBAL IQLIM O‘ZGARISHI SHAROITIDA CHO‘L YAYLOVLARI IXTISOSLASHUVINI MOSLASHTIRISHNING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI VA ILG‘OR XORIJIY TAJRIBA (O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI QIZILQUM CHO‘L YAYLOVLARI MISOLIDA) 61
Kozokov Najmiddin Isomiddinovich
XALQARO OLIY TA’LIM TIZIMLARIDA UNIVERSITET BOSHQARUVINING TRANSFORMATSIYASI: INSTITUTSIONAL AVTONOMIYA, HISOBDORLIK VA STRATEGIK BOSHQARUV MODELLARI 68
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich
THREE GENERATIONS OF REFORM: GOVERNANCE PARADIGMS AND THE MEASUREMENT GAP IN UZBEKISTAN’S SUSTAINABLE DEVELOPMENT TRANSITION 76
Salakhutdinova Yulduz Golibovna
ГЕНЕРАТИВНЫЙ ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНТЕНТ-МАРКЕТИНГА 82
Умарова Нозанин Алишерзода
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 88
Sapayev Abdujalol Odinayevich
TIJORAT BANKLARIDA TO‘LOV TIZIMLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA XAVFSIZLIGINI TA’MINLASH 96
Berdiboyev Oltinboy Abdiboqi o‘g‘li
UMUMIY IQTISODIY MUVOZANAT NAZARIYASINING ZAMONAVIY TALQINI 102
Murodov Alisher Murodjon o‘g‘li
РОЛЬ СИСТЕМЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ И НАПРАВЛЕНИЯ ЕЁ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ 106
Уралова Сожида Анвар кизи
JIZZAX VILOYATI TURIZMINING RIVOJLANISH DINAMIKASI, TUZILMASI VA ISTIQBOLLARI (2016–2024-YILLAR) 112
Mamadiyorov Adhamjon Qo‘chqar o‘g‘li
KREATIV INDUSTRIYALARNI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI VA

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 121
Ulug‘bekov Sardorbek Ulug‘bekovich
TIJORAT BANKLARIDA KREDITLASH AMALIYOTI SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO‘RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 128
Turdiyev Eralijon Muxtarovich
OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA BUDJETDAN TASHQARI TUSHUMLAR AUDITINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 134
Abduraxmonov Saidqosimxon Abduhamid o‘g‘li
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING NAZARIY JIHATLARI 138
Asqarov Fayzullo G‘iyosiddin o‘g‘li
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BILIM VA MALAKALARNI RAQAMLI BAHOLASH TIZIMINING NAZARIY-IQTISODIY ASOSLARI 148
Abdiyev Nosir Raximovich
Muzaffarova Mohira Nuraliyevna
O‘ZBEKISTON BANK SEKTORIDA MOLIYAVIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISHDA SUN’IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI 154
Berdiboyev Oltinboy Abdiboqi o‘g‘li
SURXONDARYO VILOYATIDA TURIZM INFRATUZILMASINING HUDUDIY RIVOJLANISH DARAJASINI QIYOSIY BAHOLASH 160
Omonova Nigora Bahodir qizi
ZAMONAVIY TO‘LOV TIZIMLARINING INSTITUTSIONAL RIVOJLANISHINI STRATEGIK BOSHQARISH MEXANIZMLARI 167
Iskandarov Xurshid Iskandarovich
TEXNOLOGIK AVLOD ALMASHINISHI SHAROITIDA ALOQA KORXONALARI TOVAR-MODDIY ZAXIRALARINING QADRSIZLANISHINI HISOBGA OLISH USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH 175
Jamilov Jushqin Jonon o‘g‘li
SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISH DARAJASINI ANFIS ASOSIDA MODELLASHTIRISH 181
Avazova Nafisa Namazovna
O‘ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING RAQAMLI RIVOJLANISHINI BAHOLASH: O‘ZSME-DDI MODULINING METODOLOGIYASI VA AMALIY JORIY ETISH MEXANIZMI 186
Rajabov Sirojiddin Mansurovich
ISLOM MOLIYASI TAMOYILLARINING IQTISODIY SAMARADORLIKNI TA’MINLASHDAGI AHAMIYATI 193
Kenjaeva Durdona Ravshan qizi
ФАКТОРНЫЙ АНАЛИЗ КАК ИНСТРУМЕНТ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ 198
Аюбов Ойбек Улугбек угли
YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHISHDA MA’LUMOTLAR TAHLILINI MATEMATIK MODELLASHTIRISH 204
Raximov Sarvarbek Abdumutalibjonovich
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI QO‘LLAB-QUVVATLASH, ULARNI MOLIYALASHTIRISHNI RAG‘BATLANTIRISH BO‘YICHA CHORA-TADBIRLARNING ASOSIY YO‘NALISHLARI 211
Umarova Gulzodxon Qodirbekovna

MEHMONXONA XO‘JALIKLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INTEGRAL MEXANIZMI VA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH 216
Rahimov Hasan Abdusaitovich
NOMODDIY AKTIVLAR BO‘YICHA OSHKORALIKNI TAKOMILLASHTIRISH VA MILLIY HISOBNI XALQARO STANDARTLAR BILAN UYG‘UNLASHTIRISH 221
Ishankulov Izzatilla Nurillayevich
SANOATLASHTIRISH ORQALI MILLIY IQTISODIYOT RAQOBATBARDOSHLIGINI TA’MINLASHDA UNUMDORLIK OMILI 226
Erkayev Akrom Normuxammadovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

INNOVATSION O‘ZGARISHLAR ASOSIDA AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISHNING 2030-YILGACHA MO‘LJALLANGAN PROGNOZ SSENARIYLARI VA ULARNING SEZGIRLIK TAHLILI 232
Amrullayev Dadaxon
ЭКОНОМЕТРИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ УЯЗВИМОСТИ СТРАН ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ И СТРУКТУРНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ 237
Эркинбаева Камила Жавланбековна
TIJORAT BANKLARI BIZNES MODELINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 243
Sh. Nurullayeva
S. Narimonov
OLIY TA’LIMDA RAQAMLI EKOTIZIMNI SHAKLLANTIRISHDAGI XAVF-XATARLAR (RISKLAR) VA BOSHQARUV MUAMMOLARI 249
Pirmanov Oxunjon Baxridin o‘g‘li
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 256
Шомуродов Равшан Турсункулович
Хакимов Хафизбек Хамза угли
Джумабаева Гаянэ Рахимовна
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA AVTOTRANSPORT XIZMATLARI BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI EKOLOGIK-IQTISODIY OMILLAR ASOSIDA OSHIRISH YO‘LLARI 263
Sultanov Sulaymon Safarboy o‘g‘li
TIJORAT BANKLARIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI KREDITLASH SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA UNI OSHIRISHNING USTUVOR YO‘NALISHLARI 269
Abdushukurova Mehribonu Dilmurod qizi
CHORVACHILIK MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH, YER RESURSLARIDAN FOYDALANISH VA AHOLINING XARID QOBILIYATI MUVOFIQLIGINI BAHOLASH 276
Ramazonov Zafar Ulug‘bekovich
ИННОВАЦИОННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ СТРАХОВОГО РЫНКА 281
Мирахмедова Мафтуна Ибрагимовна
TIJORAT BANKLARIDA FOIZ SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING AMALIY JIHATLARI 288
Orifova Dilnoza Obid qizi
XALQARO KREDIT LINIYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 295
Aliyev Bekzod Ilhomovich
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ УЧЁТА И АНАЛИЗА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ В НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ВЫСШИХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ 301
Холикова Дурдона Бунёджон кизи

TOSHKENT VILOYATIDA ISHLAB CHIQARISH SOHASIDA KICHIK BIZNESNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA HUDUDIY DIFFERENSIATSIYASI 308
Salimov Burxoniddin
IJTIMOIY-IQTISODIY ADOLATNI TA’MINLASHDA SINERGETIK YONDASHUV: ZANJIRLI ADOLAT KONSEPSIYASI 314
Alimov Nasimjon Hoshimovich
AQLLI SHAHAR TIZIMIDA IJTIMOIY SOHA BOSHQARUVI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI 319
Radjabov Bunyod Abduxalilovich
QO‘SHILGAN QIYMATNI TAQSIMLASHNING SAMARALI SOLIQ MEXANIZMIGA OID XORIJ TAJRIBALARI 326
A.A. Bobomurodov
O‘ZBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT” TIZIMIGA O‘TISH ZARURIYATI VA XIZMATLAR SOHASI UCHUN IQTISODIY AHAMIYATI 333

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Y.M.Xalikov
OLIY TA'LIM TASHKILOTLARIDA AKADEMIK FAOLIYATNI BOSHQARISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI 342
Ixtiyorov Bekzod Zulfiqor o'g'li
YOSHLARNING RAQAMLI MEHNAT PLATFORMALARIDA BARQAROR BANDLIGINI RISKKA ASOSLANGAN STRATEGIK BOSHQARISH 349
Palvonova Sevara Baxromovna
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 355
Almanov Ilhom Sultonovich
MAKTABGACHA TA'LIM XIZMATLARINI GEYMIFIKATSIYALASH ASOSIDA TA'LIM SIFATI VA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH 362
Aslonova Rushano Ilxomovna
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY NATIJADORLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH 368
Tursunxo'jayeva Gulnoza Jamoliddin qizi
HUDUDLARNING IQTISODIY RIVOJLANISHIDA ISTE'MOLCHILAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 374
Xolmatov Azamatjon Abdupattoyevich
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКСПОРТА В УЗБЕКИСТАНЕ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭКСПОРТНОЙ АКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ 380
Муниса Турдибаева
LOYIHA MENEJERLARINING SOFT SKILLS KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING LOYIHALAR IQTISODIY SAMARADORLIGIGA TA'SIRI 394
Zairova Farida To'xtamurod qizi
TIBBIY XIZMAT KO'RSATUVCHI KORXONALAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMIDAN FOYDALANISH 400
O'roqov Firdavs Ortiqniyoz o'g'li
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORXONALAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI 407
Jumaev Sohib Baxodirovich
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI VA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING TRANSFORMATSIYON MODELI 412
Murodullayeva Guljaxon A'zamjon qizi
INSON KAPITALINI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI 418
Djalilova Dilbar Abdikarim qizi

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI 426
Olimboyeva Nazokat Abdujabbor qizi
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARIDA INTEGRALLASHGAN RISKKA YO'NALTIRILGAN AUDIT MODELIDAN FOYDALANISH USLUBIYOTI 431
Muydinov Erkin Jamaldinovich
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI 441
Bekbergenov G'ayrat Shuxratovich
YENGIL SANOAT KORXONALARINING EKSPORT FAOLIYATINI SOLIQ MEXANIZMLARI ASOSIDA MOLIYAVIY RAG'BATLANTIRISH 446
O'rinova Umida Qodirjonovna
SOG'LIQNI SAQLASHNING YAGONA RAQAMLI EKOTIZIMIDA KIBERXAVFSIZLIK RISKLARINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH 450
Turayeva Nafisa Odiljonovna
XORAZM VILOYATIDA YER BOZORI INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI 456
Ubaydov Mirshod Ismailovich
O'ZBEKISTON UY-JOY BOZORIDA MOLIYAVIY PUFAK XAVFINI BAHOLASH: INTEGRAL INDEKSNI SHAKLLANTIRISH VA EKONOMETRIK TAHLIL 462

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Botirov Islombek Ulug‘bek o‘g‘li
SUTCHILIKGA IXTISOSLASHGAN CHORVACHILIK KORXONALARIDA TANNARXNING BUXGALTERIYA HISOBINING OBYEKTI SIFATIDA O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 467
Razzoqov Abbos Abdumalik o‘g‘li
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY XATO VA NOMUVOFIQLIKLAR ICHKI AUDITINING INSTITUTSIONAL-TASHKILIY MEXANIZMI 472
Mulayev Farxod Alisherovich
SHAHAR INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK BARQARORLIK TAMOYILLARINI JORIY ETISH: MUAMMOLAR, INNOVATSION YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR 477
Nurtayev Zaxriddin
SANOATNING «DRAYVER» SOHALARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI IQTISODIY O‘SISHNI JADALLASHTIRISH 482
Xolbozorov Muzraf Yusup o‘g‘li
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ЦИФРОВОГО СТРАХОВАНИЯ ТУРИСТСКИХ РИСКОВ В УЗБЕКИСТАНЕ 489
Усманова Азиза Бахтиер кизи
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO‘RSATILADIGAN XIZMATLARNI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI 497
Rajabov Saidrasul Xalil o‘g‘li
AYOLLAR TADBIRKORLIGI VA GENDER TENGLIGI: XITOY VA O‘ZBEKISTON MEHNAT BOZORLARI TRANSFORMATSIYASI MISOLIDA 504
Xasanova Shaxzoda
SOLIQ TIZIMIDA MARKIROVKALASH ORQALI XUFIYONA IQTISODIYOT VA SOLIQDAN QOCHISHNI QISQARTIRISH AMALIYOTI TAHLILI 510
Ismailov Bobir Salomovich
MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA BOSHQARUV HISOBOTI METODOLOGIYASINI SHAKLLANTIRISH KONSEPSIYALARI 517
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMNI INNOVATSION BOSHQARISHDA “INNOVATSION EKOTIZIM”KONSEPSIYASI ASOSIDA ICHKI VA TASHQI MUHITLAR O‘RTASIDAGI DINAMIK O‘ZARO TA’SIRLARNI BAHOLASH 521
Xolov Azimjon
ECONOMIC AND ORGANIZATIONAL MECHANISMS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN TOURISM 530
Abdurashidova Mahfuza Tolibjon kizi
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 534
Kulboyeva Nargiz Majitovna
SAVDO XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH 545
Raxmanov Sherzod Shuxratovich
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ АУДИТА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН 552
Абдуллаева Ш.Э.
Чернушкина Л.А.
O‘ZBEKISTONDA JADAL URBANIZATSIYA SHAROITIDA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARINI SHAHARSOZLIKKA INTEGRATSIYA QILISH 557
Azamiddin Quldashev
MANAGEMENT OF CULTURAL HERITAGE IN TOURIST DESTINATIONS OF UZBEKISTAN: THE CASE OF THE NEWLY RESTORED IMAM AL-BUKHARI COMPLEX 562
Saidzoda Shakhlokhon Murodilloevna
O‘ZBEKISTONDA PENSIYA TIZIMINING HOZIRGI HOLATI VA MINTAQAVIY TAHLILI 568
Jumabayeva Kumush Botir qizi
CIVIL-MILITARY COOPERATION AND SOCIOECONOMIC DEVELOPMENT IN NIGERIA: A STATISTICAL ASSESSMENT OF EDUCATIONAL AND LEGAL POLICY OUTCOMES 578
Adams Adah Otakwu
Muhammad Auwal Sule
Blessing Onyanta Otakwu

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Mercy Omoo Otakwu
SOCIAL CONDITIONS AND ORGANISED CRIMINALITY IN NIGERIA: IMPLICATIONS FOR LAW ENFORCEMENT AND SOCIAL POLICY 591
Adams Adah Otakwu
Muhammad Auwal Sule
TEMIR YO‘L TRANSPORTI KORXONALARINING EKOLOGIK-IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODIK ASOSLARI 601
Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna
KICHIK BIZNESDA BANDLIKNI OSHIRISHGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNI TIZIMLASHTIRISH VA BAHOLASHNING EKONOMETRIK YONDASHUVLARI 607
Turdiqulov Farrux Ravshanjon o‘g‘li
KOMPETENSIYA MATRIKSINING MEHNAT BOZORIDAGI AHAMIYATI VA UNING O‘ZBEKISTON UCHUN INSTITUTSIONAL JIHATLARI 616
Kurbanbayeva Sevara Marat qizi
BYUDJET YO‘QOTISHLARINING IQTISODIY MOHIYATI VA KO‘P O‘LCHOVLI TASNIFI (RISK-MENEJMENT KONTEKSTIDA) 623
Jasur Nurmatov
ФОРМИРОВАНИЕ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ТУРИСТСКОЙ ЭКОСИСТЕМЫ КАК ОСНОВА КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТУРИСТСКОЙ ИНДУСТРИИ УЗБЕКИСТАНА 630
Абзалова Нозимахон Нодирбек қизи
XORIJIY MAMLAKATLARNI SANOATLASHUV MODELLARINING QIYOSIY TAHLILI VA ULARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI 636
Erkayev Akrom Normuxammadovich
TIJORAT BANKLARINING KORXONALAR INNOVATSION-INVESTITSIYAVIY TALABLARINI TA’MINLASHDAGI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH 642
Gafurova Dilshoda Farxotovna
HUDUDLARNING IQTISODIY-IJTIMOIY RIVOJLANISHIDA INVESTITSIYALARNI JALB QILISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI 646
Muxamadjanov Shaxriyor Solijon o‘g‘li
IJTIMOIY TARMOQLARDAGI MARKETING KONTENTINING ISTE’MOLCHILARNING XARID QILISH NIYATIGA TA’SIRINI BAHOLASH 652
Tilavkobilova Mehriniso Isomiddin qizi
YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING TASNIFI VA ULARNING BANK TIZIMIDAGI O‘RNI 658
Sobirov Bobur Oybek o‘g‘li
ЦИФРОВАЯ ТАМОЖНЯ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ УЗБЕКИСТАНА: ОТ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА К НАЦИОНАЛЬНЫМ ЦИФРОВЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ 663
Сейдеметова Эльмира Оралбай кизи
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURISTIK-IQTISODIY SALOHIYATINI BAHOLASH USLUBIYOTI 667
Sharofiddinov Shohabbos Xayrullayevich
O‘ZBEKISTONDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIGA (IFRS) O‘TISH SHAROITIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TRANSFORMATSIYA QILISH MUAMMOLARI 675
To‘rayeva Farida Rustam qizi
TURIZM SOHASIDA INSON KAPITALI RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO‘LLARI 680
Xakimova Zavqiya Umarbek qizi
RAQAMLI TO‘LOV TIZIMLARI VA BIZNESNI RAQAMLASHTIRISH: MOLIYAVIY INKLYUZIYA, YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH VA SOLIQ TUSHUMLARI (XALQARO TAJRIBA VA O‘ZBEKISTON UCHUN TAVSIYALAR) 684
Shonazarov Ashurali Akabayevich
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING YOPILISH XAVFINI BAHOLASH: OMILLI TAHLIL 691
Akbarova Barno Shuxratovna
ОСОБЕННОСТИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ И ЗА РУБЕЖОМ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ 697
Исматуллаев Акмаль Исматуллаевич
BANK DAROMADLARI BARQARORLIGINING KAPITALLASHUV DARAJASIGA TA’SIRINI BAHOLASH 705
Tursunov Mustafo Mirzayevich
CHAKANA SAVDODA NARX SHAKLLANISH MEXANIZMLARINI

TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI 713
Xabibullayev Anvar Shovkat o‘g‘li
GLOBAL IQTISODIYOTDA JANUBIY KOREYA MODELI: SAMSUNG VA HYUNDAI MISOLIDA KORPORATIV STRATEGIYALAR TAHLILI 719
Abdulaziz Xolmirzayev
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI 724
Ergashev Azizxon Avazxon o‘g‘li
TIJORAT BANK KREDITLARI ASOSIDA MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 731
Shodiyev Odiljon Salim o‘g‘li
АНАЛИЗ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ООО «SAM PULSAR DISTRIBUTORS» 736
Мусаева Шоира Азимовна
NODAVLAT OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA MAJBURIYATLAR, DAROMADLAR VA XARAJATLAR HISOBINING AMALDAGI HOLATI 743
Saidova Kamolat Farhodovna
TIJORAT BANKLARINING CHAKANA XIZMATLARI TAHLILI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI 747
Axmedov Sardorbek Abdukarim o‘g‘li
DEHQON-FERMERLARNING “ORGANIK BILIM” ELEKTRON PORTALI ORQALI ORGANIK QISHLOQ XO‘JALIGI HAQIDA BILIM OLISH IMKONIYATLARI 753
Shavqidinova Dilnavoz
Abror Mamasadikov
KORXONALARDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA’MINLASH VA MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY USULLARI 758
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA’MINLASHDA BOSHQARUV MEXANIZMLARINING O‘RNI 764
Bazarov Diyor Gafurovich
OLIY TA’LIM VA ILMIY TASHKILOTLARDA TEXNOLOGIYALAR TRANSFERI OFISLARINI NATIJAGA YO‘NALTIRILGAN BOSHQARISH MEXANIZMI 772
Ergashev Rustam Rajabovich
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕХАНИЗМОВ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬЮ ГОСТИНИЧНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ 780
Нигматова Сугдиена Жалолиддин кизи
O‘ZBEKISTONDA BOJXONA TO‘LOVLARINING FISKAL-IQTISODIY MOHIYATI VA DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 788
Sarmanov Orifjon Adiljonovich

RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING KORXONALAR BOSHQARUV TIZIMIGA TA’SIRI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI 794
Alimova Xurshida Nurmaxamatovna
COST TYPE-DRIVEN LOGISTICS EQUILIBRIUM DECISIONS IN INTENSIVE GREEN PRODUCT SUPPLY CHAINS 799
Bai Mingyuan
MILLIY IQTISODIYOTNING O‘SISHNI TA’MINLASHDA INVESTITSIYALARNI JALB ETISHNING AHAMIYATI VA O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 811
Fazliyev Farrux Faxriddinovich
SELLYULOZA-QOG‘OZ MAHSULOTLARI TANNARXINI SHAKLLANTIRISH VA MOLIYAVIY NATIJALARNI HISOBGA OLISHNING USLUBIY ASOSLARI 818
Abdurashidov Abdumurod Abduraxmonovich
QISHLOQ XO‘JALIGIDA RISKLARNI BOSHQARISH SALOHIYATINI BAHOLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH (NAVOIY VILOYATI MISOLIDA) 824
Xamrokulov Sindor Qaxramonovich
SAMARQAND VILOYATIDA TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING 2030-YILGACHA BO‘LGAN PROGNOZ SSENARIYLARI 830
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna

МУНДАРИЖА СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

KORXONALARNING RAQAMLI YETUKLIGINI INTEGRAL BAHOLASH METODIKASI VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING INSTITUTSIONAL-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 835
Kungratov Ilmurod Qo‘zibay o‘g‘li
Abdullayev Munis Qurbonovich
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INSON KAPITALI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH 843
Musayev Ozodjon Shavkat o‘g‘li
O‘ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI ERTA OGOHLANTIRISH INDIKATORLARI ASOSIDA BAHOLASH VA STRESS-TESTLASH 849
Saidov Doniyor Abdullayevich
TIJORAT BANKLARINING KREDITLASH FAOLIYATINI INNOVATSIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI 856
B.B. Xanaliyev
THE NATION BRAND IN THE TOURISM SERVICES MARKET: CONCEPT, DELIMITATION, AND ECONOMIC AND SOCIAL SIGNIFICANCE 861
Yusupova Mokhinur Farkhod qizi
HUDUDLAR INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA INFRATUZILMAVIY TA’MINOTNING AHAMIYATI 871
Umaraliyev Sanjar Sultonaliyevich
ВЛИЯНИЕ ВЕНЧУРНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ НА РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ 877
Хайруллаева Малика Шухратжон кизи
RAQAMLI IQTISODIYOTDA BANK XIZMATLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASH VA KIBERTAVAKKALCHILIKLARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI 883
Eshqobulova Charos O‘roq qizi
RESEARCH SUPPORT AND ITS INFLUENCE ON THE WORK EFFICIENCY OF ACADEMIC STAFF IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS 889
Sultonboyeva Munira Bahodirovna
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi
O‘ZBEKISTON QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA HUDUDIY TALAB VA ISHLAB CHIQARISH MUTANOSIBLIGI: 2024 VA 2025-YILLAR TAHLILI 896
Turdiyev Abdullo Sagdullayevich
O‘ZBEKISTONDA KICHIK SANOAT ZONALARINING INVESTITSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARI VA ULARNING SAMARADORLIGI 904
Sultonov Asadbek Sobir o‘g‘li
THE ECONOMIC NATURE OF EDUCATIONAL SERVICES AND THE SPECIFICS OF THEIR PROMOTION IN THE HIGHER EDUCATION MARKET 909
Umarov Shuhrat Bahodir o‘g‘li
TIJORAT BANKLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI RISKLARINI BAHOLASH VA BIZNES UZLUKSIZLIGINI TA’MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH 923
Yashin Boltaev Erkin o‘g‘li
TIJORAT BANKLARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA OSHIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI (“HAMKORBANK” ATB MISOLIDA) 930
Haydarova Shohista Shuhrat qizi
O‘ZBEKISTONDA YASHIL INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY HOLATI VA ISTIQBOLLARI 939
Fatxullayev Olimjon Lutfullayevich
O‘ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIKNING O‘RNI 948
Rixsiboyev Durbek Ulug‘bek o‘g‘li
YANGILANAYOTGAN O‘ZBEKISTONDA MA’NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI 956
Nuriddinov Murodjon Nuriddin o‘g‘li
O‘ZBEKISTONDA TEMIR YO‘L TURIZMINI SINERGETIK RIVOJLANTIRISH: MUAMMOLAR, XORIJIY TAJRIBA VA INTEGRATSIYALASHGAN MODEL 966
Nazarov Ulug‘bek Akbar o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

THE COST OF FINANCE AS THE MAIN BARRIER TO HOUSING AFFORDABILITY IN UZBEKISTAN: EVIDENCE FROM A MORTGAGE PAYMENT-TO-INCOME MODEL 972
Abdimaitov Saidumarxon Mansur ugli
DONNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA ASOSIY ISHLAB XARAJATLARI VA UMUMISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 978
Aitimbetob Koyshibek Orazbekovich
INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI KOMPLEKS BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY YONDASHUVLARINI TAKOMILLASHTIRISH 983
Xusanov Shaxbozbek Shuxratjon o‘g‘li
SAMARADORLIK AUDITINING NAZARIY MASALALARI 991
Yariyev Sherzod Shukurjanovich
PRIORITY DIRECTIONS FOR DEVELOPING MARKETING STRATEGIES IN UZBEKISTAN’S HOTEL INDUSTRY: RETURNS BY DIRECTION, SEASONALITY AND A BOUNDED REALLOCATION OF THE MARKETING BUDGET 996
Ergashev Oybek Mamarasul ugli
O‘ZBEKISTON FOND BOZORIDA AKSIYALARNING RISK–DAROMADLILIK SAMARADORLIGINI QIYOSIY BAHOLASH 1004
Raximov Abduxalil Toshbotirovich
FINANCING THE PUBLIC EDUCATION SYSTEM: THEORETICAL AND SCIENTIFIC APPROACHES 1013
Tulyaganov Olim Rustamovich
O‘ZBEKISTONDA PUL-KREDIT SIYOSATI VA UNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO‘NALISHLARI 1018
Muxammadiyev Tuychi Jumma o‘g‘li
KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISHDA ZAMONAVIY BANK INSTRUMENTLARINING ROLI (LIZING, FAKTORING, GAROVSIZ KREDITLAR VA MIKROBANK XIZMATLARINING RIVOJLANISH TENDENSIYASI) 1025
Xakimov Zoxid Norbo‘tayevich
INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINING OPTIMAL TARKIBINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARI 1030
Niyazova Xilola Shavkatovna
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ТРАНСФОРМАЦИИ СТРАХОВОГО ИНСТИТУТА УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ 1036
Хайдарова Нигинахон Шухрат кизи
O‘SIMLIK YOG‘LARINI TOZALASH UCHUN MAHALLIY XOMASHYOLARDAN OQARTIRUVCHI SORBENTLAR OLISH USULLARI 1041
Sayimova Dilbar Qaxramonovna
AGROKLASTERLARDA SEGMENTAR HISOBOT UCHUN HISOB SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING USLUBIY ASOSLARI 1047
Aliqulov G‘olib Abdimo‘minovich
O‘ZBEKISTONDA JAMG‘ARIB BORILADIGAN PENSIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: BADAL MEXANIZMI, DAVLAT QO‘SHMA MOLIYALASHTIRISHI VA INVESTITSIYA BOSHQARUVI 1054
Oqiljonov Azizjon Olimjon o‘g‘li
XALQARO AUDIT STANDARTLARI TALABLARIDAN KELIB CHIQIB, KORXONALARDA ICHKI AUDIT XIZMATINI TASHKIL ETISH ISTIQBOLLARI 1060
Sharipova Nilufar Mansurjon qizi
QORAMOLCHILIKDA ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINING NAZARIYUSLUBIY ASOSLARI VA UNI MHXS (IAS 41) TALABLARIGA MUVOFIQLASHTIRISH 1065
Karimov Ikromjon Shuxrat o‘g‘li
Alikulov Abdimo‘min Ismatovich
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH ORQALI LIKVIDLIK BARQARORLIGINI TA’MINLASH YO‘NALISHLARI 1071
Xolmatov Azizjon Avazxon o‘g‘li
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI 1078
Zarnigor Komilova Xayriddin qizi
TIJORAT BANKLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASINI KOMPLEKS BAHOLASH 1084

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Shamsiyeva Yulduz Olimovna
QURILISH-PUDRAT TASHKILOTLARIDA QURILISH ISHLARINI MOLIYALASHTIRISH VA HISOBINI YURITISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 1091
Tulovov Erkinjon To‘lqin o‘g‘li
O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOT LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI 1096
Saloxov Sirojiddin Sadriddin o‘g‘li
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY NATIJALARINING SHAKLLANISH TENDENSIYALARI 1102
Absamatov Asqar Ergashovich
ELEKTR TAQSIMLASH KORXONASIDA DAROMADNI TAN OLISH ZANJIRI: HISOB SIYOSATI VA AXBOROTNI OCHIB BERISH BOSQICHLARIDAGI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI («HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI» AJ MISOLIDA) 1112
Suyunov Jaloliddin O‘ktam o‘g‘li
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЗРЕЛОСТИ КОРПОРАТИВНОГО РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ УПРАВЛЕНИЯ 1119
Назаров Баходир Бахтияр угли
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ЦИФРОВЫЕ КОМПЕТЕНЦИИ РАБОТНИКОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ 1126
ПУЛАТОВ Дилшод Акмалевич
ОЦЕНКА БЮДЖЕТНОГО РИСКА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ГАРАНТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ 1134
Алиев Улугбек Маннонович
ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО МАШИНОСТРОЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 1139
Юлдашева С. А.
XIZMATLAR SEKTORINING RIVOJLANISH YO‘NALISHLARI 1145
Djurayev Olimjon Narkulovich

XIZMATLAR SEKTORINING RIVOJLANISH YO‘NALISHLARI

Djurayev Olimjon Narkulovich
Qarshi davlat universiteti,
mustaqil tadqiqotchisi
ORCID-0009-0003-1577-6549

ANNOTATSIYA. Xizmatlar sektorida mehnat resurslaridan foydalanishning hozirgi holati, globallashuv, raqamlashtirish va texnologik transformatsiyalar sharoitida mazkur sektorning iqtisodiy o‘sish va rivojlanishdagi o‘rni tahlil qilinadi. Xizmatlarning nomoddiy xususiyati, ularni ishlab chiqarish va iste’mol qilish jarayonlarining ko‘pincha bir vaqtda amalga oshirilishi hamda inson omilining muhim ahamiyat kasb etishi xizmatlar sektorida mehnat resurslaridan samarali foydalanish zaruratini belgilovchi omillar sifatida ko‘rib chiqiladi. Qashqadaryo viloyati misolida xizmatlar sektorida yangi ish o‘rinlarini yaratish imkoniyatlari va mehnat resurslaridan foydalanishning o‘ziga xos jihatlari o‘rganiladi. Xususan, raqamli iqtisodiyot, axborot texnologiyalari, moliya, logistika va turizm yo‘nalishlarining rivojlanishi natijasida mehnat resurslariga bo‘lgan talabning sifat jihatidan o‘zgarishi, yangi kasblar va kasbiy ko‘nikmalarga ehtiyojning ortishi masalalariga e’tibor qaratiladi. Shuningdek, ta’lim tizimini mehnat bozori talablariga moslashtirish, kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish va mehnat bozorini modernizatsiya qilishning ustuvor yo‘nalishlari yoritiladi.

Kalit so‘zlar: xizmatlar sektori, mehnat resurslari, globallashuv, raqamlashtirish, texnologik transformatsiya, raqamli iqtisodiyot, axborot texnologiyalari, moliya, logistika, turizm, mehnat bozori.

АННОТАЦИЯ. Анализируются современное состояние использования трудовых ресурсов в секторе услуг, а также роль данного сектора в обеспечении экономического роста и развития в условиях глобализации, цифровизации и технологических преобразований. Нематериальный характер услуг, зачастую одновременное осуществление процессов их производства и потребления, а также значимость человеческого фактора рассматриваются как особенности, определяющие необходимость эффективного использования трудовых ресурсов в секторе услуг. На примере Кашкадарьинской области исследуются возможности создания новых рабочих мест и особенности использования трудовых ресурсов в сфере услуг. Особое внимание уделяется качественным изменениям спроса на трудовые ресурсы, обусловленным развитием цифровой экономики, информационных технологий, финансовой сферы, логистики и туризма, а также возрастающей потребности в новых профессиях и профессиональных навыках. Кроме того, рассматриваются приоритетные направления адаптации системы образования к требованиям рынка труда, развития профессиональных компетенций и модернизации рынка труда.

Ключевые слова: сектор услуг, трудовые ресурсы, глобализация, цифровизация, технологическая трансформация, цифровая экономика, информационные технологии, финансы, логистика, туризм, рынок труда.

ABSTRACT. The current state of labor resource utilization in the services sector and the sector’s role in economic growth and development amid globalization, digitalization, and technological transformation are analyzed. The intangible nature of services, the often simultaneous processes of service production and consumption, and the importance of the human factor are examined as distinctive characteristics that highlight the need for efficient labor resource utilization in the services sector. Using the Kashkadarya region as a case study, the analysis explores opportunities for job creation and the specific characteristics of labor resource utilization in the services sector. Particular attention is given to qualitative changes in labor demand driven by the development of the digital economy, information technology, finance, logistics, and tourism, as well as the growing need for emerging occupations and professional skills. Furthermore, the key priorities for aligning the education system with labor market requirements, developing professional competencies, and modernizing the labor market are discussed.

Keywords: services sector, labor resources, globalization, digitalization, technological transformation, digital economy, information technology, finance, logistics, tourism, labor market.

KIRISH

Xizmatlar sektorining strategik rivojlanish yo‘nalishlarini o‘rganish zamonaviy iqtisodiyotning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Bugungi globallashuv, raqamlashtirish va texnologik transformatsiyalar sharoitida xizmatlar sektori va inson kapitali iqtisodiy o‘sishning muhim omillari sifatida tobora katta ahamiyat kasb etmoqda[1]. Shu sababli mehnat bozori bilan xizmatlar sektori o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni chuqur tahlil qilish va ularning strategik rivojlanish yo‘nalishlarini aniqlash iqtisodiy siyosatning ustuvor vazifalaridan biriga aylanmoqda.

Mazkur masalaning dolzarbligi, avvalo, mehnat bozorida yuz berayotgan tarkibiy o‘zgarishlar bilan izohlanadi. An’anaviy sanoat tarmoqlarida bandlik tarkibining o‘zgarishi va xizmatlar sektorida yangi ish o‘rinlarining paydo bo‘lishi iqtisodiyotning tarkibiy transformatsiyasini aks ettiradi. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyot, axborot texnologiyalari, moliya, logistika va turizm kabi yo‘nalishlarning rivojlanishi mehnat resurslariga bo‘lgan talabni sifat jihatidan o‘zgartirmoqda. Bu esa yangi kasblar va ko‘nikmalarni shakllantirish, ta’lim tizimini moslashtirish hamda mehnat bozorini modernizatsiya qilish zaruratini yuzaga keltiradi.

Ushbu yo‘nalishning muhimligi iqtisodiy barqarorlik va raqobatbardoshlikni ta’minlash bilan chambarchas bog‘liq. Mehnat bozori faoliyatining samaradorligini oshirish xizmatlar sektorining rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi, chunki ushbu soha bevosita inson kapitaliga tayanadi. Shu bois mehnat resurslarini samarali taqsimlash, bandlikni oshirish, malakali kadrlar tayyorlash va ishchi kuchining moslashuvchanligini ta’minlash strategik ahamiyat kasb etadi. Bu omillar mamlakatning global iqtisodiyotdagi o‘rnini mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi.

Xizmatlar sektorining ahamiyati shundaki, u nafaqat iqtisodiy o‘sishni ta’minlashga, balki ijtimoiy masalalarni samarali hal etishga ham xizmat qiladi. Ushbu sektor keng ko‘lamda yangi ish o‘rinlarini yaratish, kambag‘allikni qisqartirish va aholi daromadlarini oshirish imkonini beradi. Ayniqsa, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali bandlikni kengaytirish xizmatlar sektorining asosiy afzalliklaridan biridir. Shu bilan birga, xizmatlar sifatining oshishi aholining umumiy farovonligiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O‘zbekistonlik olimlardan Q.X.Abdurahmonov mehnat iqtisodiyoti, bandlik, mehnat bozori va raqamli iqtisodiyot sharoitidagi mehnat munosabatlarini[2], Sh.R.Xolmo‘minov va I.A.Bakiyeva mehnat resurslari, mehnat unumdorligi va mehnatni tashkil etish ko‘rsatkichlarini tahlil qilish uslubiyatini[3], G.K.Abdurahmanova inson resurslarini boshqarish masalalarini[4], Q.X.Abdurahmanov va S.B.G‘oyipnazarov esa xodimlarni tanlash va jalb qilish (rekrutment) jihatlarini[5] tadqiq etgan. Shu bilan birga, hududiy darajada xizmatlar sektori va bandlik o‘rtasidagi bog‘liqlikni, ayniqsa, Qashqadaryo viloyati misolida yanada chuqurroq o‘rganish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda bilishning analiz va sintez, umumlashtirish, statistik va qiyosiy tahlil usullaridan, shuningdek, tarixiylik, o‘zaro aloqadorlik, tizimlilik tamoyillaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Global va milliy iqtisodiy tizimlarning dinamik transformatsiyasi hududiy rivojlanishning an’anaviy modellarini yanada takomillashtirish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Industrial-agrar paradigmadan bilim va xizmatlar iqtisodiyotiga o‘tish sharoitida O‘zbekiston Respublikasida hududiy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, mehnat bozorini modernizatsiya qilish va xizmatlar sektorini rag‘batlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Keng hududga, boy tabiiy resurslarga, rivojlangan sanoatga va muhim demografik salohiyatga ega bo‘lgan Qashqadaryo viloyati ushbu strategik tashabbuslarni amalga oshirishda muhim hududlardan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Tarixan mintaqa iqtisodiyoti qazib olish sanoati va qishloq xo‘jaligiga tayangan bo‘lsa, zamonaviy iqtisodiy sharoit yangi imkoniyatlarga moslashish va rivojlanish yo‘nalishlarini kengaytirishni taqozo etmoqda. Bunda xizmatlar sohasi va sifatli inson kapitali uzoq muddatli iqtisodiy o‘sishning muhim omillariga aylanmoqda.

Viloyatning 2017–2025-yillardagi makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari sezilarli o‘zgarishlarni aks ettiradi.

1 World Bank. O‘zbekistonda xizmatlar sohasini rivojlantirish orqali iqtisodiy o‘sish istiqbollari: hisobot. – Washington, DC: World Bank, 2024.
2 Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot: darslik. 3-nashr. – Toshkent: O‘zR FA «Fan» nashriyoti, 2019. – 544 b.
3 Xolmo‘minov Sh.R., Bakiyeva I.A. Mehnat ko‘rsatkichlari tahlili: darslik. – Toshkent: «Iqtisodiyot», 2019.
4 Abdurahmanova G.K. Inson resurslarini boshqarish: darslik. – Toshkent: «Fan» nashriyoti, 2021. – 691 b.
5 Abdurahmanov Q.X., G‘oyipnazarov S.B. Rekrutment: o‘quv qo‘llanma. – Toshkent: «Fan» nashriyoti, 2021. – 304 b.

Jumladan, aholi jon boshiga yalpi hududiy mahsulot (YaHM) 3,2 baravarga oshib, 26,9 million so‘mga yetdi. Shu bilan birga, ishsizlik darajasi 4,9 foizgacha, kambag‘allik darajasi esa 6,5 foizgacha pasaydi[6]. Ushbu natijalar kichik biznesni rag‘batlantirish, iqtisodiyot tarmoqlari o‘rtasida mehnat resurslarini qayta taqsimlash va xizmat ko‘rsatish sohasini kengaytirish jarayonlari bilan bog‘liq.

Tarkibiy transformatsiya ko‘lamini baholash uchun joriy o‘sish sur’atlari va istiqboldagi maqsadli ko‘rsatkichlarni tahlil qilish muhim ahamiyatga ega. Ushbu ko‘rsatkichlar xizmatlarga yo‘naltirilgan iqtisodiyotga o‘tish jarayonining asosiy tendensiyalarini aks ettiradi.

1-jadval

Qashqadaryo viloyati iqtisodiy rivojlanishining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari va 2026-yil uchun prognoz parametrlari[7]

Makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar va iqtisodiyot sektorlari	Haqiqiy o‘sish sur’atlari (2025-yil yakunlari bo‘yicha)	2026-yil uchun maqsadli prognoz ko‘rsatkichlari
Yalpi hududiy mahsulot (YaHM)	6,8%	8,2%
Xizmatlar sektori	13,6%	15,9%
Sanoat sektori	7,2%	8,6%
Qurilish sektori	Ko‘rsatilmagan	13,2%
Qishloq xo‘jaligi	4,3%	5,8%
Jalb qilinadigan investitsiyalarning umumiy hajmi	Ko‘rsatilmagan	3,5 mlrd AQSh dollari
Eksport mahsulotlari hajmi	Ko‘rsatilmagan	727 mln AQSh dollari

Mazkur jadval Qashqadaryo viloyatining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari bo‘yicha joriy holat va 2026-yil uchun strategik rivojlanish yo‘nalishlarini aks ettiradi. Ushbu ko‘rsatkichlar hudud iqtisodiyotining tarkibiy transformatsiyasi va ustuvor tarmoqlarini aniqlash imkonini beradi.

Xizmatlar sohasi iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va aholi bandligini ta’minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. O‘zbekistonda xizmatlar hajmi 2018-yildagi 19 milliard AQSh dollaridan 2024-yilga kelib 65 milliard AQSh dollarigacha oshib, qariyb 3,5 baravarlik o‘sishni qayd etdi. Davlatning strategik rejalarida 2025-yilda ushbu ko‘rsatkichni yana 15 foizga oshirish, xizmatlar hajmini 82 milliard AQSh dollariga, xizmatlar eksportini esa 8,5 milliard AQSh dollariga yetkazish nazarda tutilgan. So‘nggi yillarda tarmoq qo‘shimcha 1,5 million kishini barqaror daromad manbalari bilan ta’minladi. 2025-yil uchun belgilangan maqsad esa sohada 2,5 million kishining daromad olish imkoniyatlarini kengaytirishdan iborat edi[8].

Ushbu ko‘rsatkichlar bilan bir qatorda, Qashqadaryo kabi hududlarda xizmatlar sektorini rivojlantirishning institutsional imkoniyatlarini yanada kengaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. Iqtisodiy o‘sish va yangi ish o‘rinlarini yaratishda xususiy sektorning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish ustuvor yo‘nalishlardan biridir. Jahon banki tomonidan o‘tkazilgan diagnostik tadqiqotlarda O‘zbekiston bank sektorida davlat ishtirokining yuqori ulushi qayd etilgan. 2020-yil oxiriga kelib, 13 ta davlat tijorat banki (SOCB) bank sektori umumiy aktivlarining 85 foizini boshqargan va umumiy kreditlash hajmining 89 foizini ta’minlagan[9]. Davlat korxonalarini maqsadli kreditlash amaliyotini takomillashtirish bilan bir qatorda, xususiy sektorning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish ham muhim ahamiyatga ega. Bu xizmat ko‘rsatish sohasidagi kichik va o‘rta biznes (KO‘B) korxonalarining moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini yanada yaxshilashga xizmat qiladi.

Xizmatlar sohasining global iqtisodiyotga integratsiyalashuvi raqamlashtirish jarayonlari bilan uzviy bog‘liq. «Raqamli O‘zbekiston — 2030» strategiyasi doirasida hududlarni, jumladan, Qashqadaryo viloyatini raqamli transformatsiya qilish bo‘yicha chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda[10]. Raqamlashtirish raqobatbardoshlikni oshirishning muhim omili sifatida qaralmoqda. Davlat siyosatining maqsadli ko‘rsatkichlaridan biri 2030-yilgacha yalpi ichki mahsulot tarkibida kreativ iqtisodiyot ulushini 5 foizga

6 Qashqadaryo viloyatini rivojlantirish bo‘yicha ustuvor vazifalar muhokama qilindi // O‘zbekiston Respublikasi Hukumat portali, 11.03.2026. – URL: https://gov.uz/oz/news/view/141152.

7 O‘sha manba.

8 O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasi 2018-yilga nisbatan 3,5 barobar o‘sdi // spot.uz, 07.02.2025. – URL: https://www.spot.uz/oz/2025/02/07/service-sector/.

9 World Bank. Uzbekistan Financial Sector Reform Project (P173619): Concept Environmental and Social Review Summary. – Washington, DC: World Bank, 2020. – P. 2.

10 O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi “«Raqamli O‘zbekiston — 2030» strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6079-son Farmoni. – URL: https://lex.uz/docs/5030957.

yetkazishdan iborat[11]. Ushbu jarayonda kreativ iqtisodiyot IT-xizmatlari, dasturiy ta'minotni ishlab chiqish, media, dizayn va biznes jarayonlari autsorsingi (BPO) bilan chambarchas bog'liq.

IT-sektorining jadal rivojlanishi IT Park O'zbekiston statistik ma'lumotlarida ham o'z aksini topgan. 2025-yilning kuzgi davrida yangi rezidentlar sonining sezilarli o'sishi kuzatildi. Jumladan, 470 ta kompaniya rezident maqomini oldi, ulardan 212 tasi hududlarda ro'yxatdan o'tgan bo'lib, bu raqamli iqtisodiyotning hududiy rivojlanish imkoniyatlari kengayayotganini ko'rsatadi. Yangi rezidentlarning salmoqli qismi, ya'ni 267 ta kompaniya eksportga yo'naltirilgan bo'lib, ulardan 158 tasi AQSh, Buyuk Britaniya, Germaniya, Yaponiya, Janubiy Koreya va boshqa mamlakatlarning xorijiy kapitali ishtirokidagi kompaniyalardir. 2026-yil oxiriga qadar ushbu kompaniyalar tomonidan 70 million AQSh dollaridan ortiq qiymatdagi eksport xizmatlari ko'rsatilishi kutilmoqda[12].

Turizm tarmog'i Qashqadaryo viloyati xizmatlar sohasining istiqbolli segmentlaridan biri bo'lib, mintaqa iqtisodiyotida ko'paytiruvchi iqtisodiy samara yaratish salohiyatiga ega. Noyob madaniy meros obyektlari, tog' tizmalari va qulay iqlim sharoitlarining mavjudligi safari-turizm, ekoturizm va ziyorat turizmini rivojlantirish uchun asos yaratadi.

Xizmatlar sektorining faoliyatini mintaqaning an'anaviy iqtisodiyot tarmoqlari bilan o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqish muhim ahamiyatga ega. «O'zbekiston – 2030» strategiyasida yashil iqtisodiyotga o'tishga alohida e'tibor qaratilgan bo'lib, bu 2025-yilning «Atrof-muhitni asrash va "yashil" iqtisodiyot yili» deb e'lon qilinishi bilan ham o'z ifodasini topdi. Ushbu yil doirasidagi davlat dasturida «yashil» iqtisodiyot tamoyillarini keng joriy etish, iqtisodiyotni dekarbonizatsiya qilish hamda iqlim o'zgarishiga moslashish loyihalarini barqaror moliyalashtirish vazifalari belgilandi[13]. Bu esa ekologik audit, energiya samaradorligi bo'yicha konsalting va ekoturizm kabi yangi xizmatlarga bo'lgan talabning ortishiga xizmat qiladi.

Agrobiznesni rivojlantirish eksportni ko'paytirish, bandlikni kengaytirish va mintaqaning mutanosib rivojlanishiga ko'maklashish uchun katta salohiyatga ega. O'zbekiston agrar sektorida faol joriy etilayotgan klasterli yondashuv alohida hududlarning ham, butun mamlakatning ham raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiluvchi zamonaviy boshqaruv mexanizmi hisoblanadi. Xomashyo eksportidan qishloq xo'jaligi mahsulotlarini mamlakat ichida chuqur qayta ishlashga o'tish logistika, sertifikatlashtirish va marketing sohasidagi yuqori texnologiyali xizmatlarga talabni yuzaga keltiradi. Meva-sabzavotchilik klasterlari fermerlar va iste'molchilar o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqalarni o'rnatish, shuningdek, yangi mahalliy mahsulotlar konsepsiyasini ilgari surish orqali mahalliy bozorni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu jarayonlarning rekreatsiya sektori bilan integratsiyalashuvi mintaqa uchun yangi yo'nalish — agroturizmni rivojlantirish imkoniyatlarini yaratadi. Qashqadaryoning qishloq hududlari masofaviy mehnat faoliyatini mahalliy madaniyat va qishloq xo'jaligi bilan yaqindan tanishish imkoniyatlari bilan uyg'unlashtiradigan «raqamli ko'chmanchilar» (digital nomads)ni jalb qilish salohiyatiga ega. Agroturizm va raqamli mobillik sohasidagi istiqbolli tadqiqotlar hamda investitsiyalar mintaqaning turistik iqtisodiyotini yanada diversifikatsiya qilishga yordam beradi hamda ekologik barqarorlik va iqtisodiy samaradorlik o'rtasidagi o'zaro uyg'unlikni ta'minlaydi.

XULOSA

O'tkazilgan kompleks tahlillar Qashqadaryo viloyatida iqtisodiyotning tarkibiy transformatsiyasi izchil davom etayotganini ko'rsatadi. Makroiqtisodiy rivojlanish yo'nalishlarini qazib olish sanoati va an'anaviy qishloq xo'jaligi bilan bir qatorda, yuqori intellektual xizmatlar sektori, kreativ iqtisodiyot va turizmni rivojlantirish hisobiga diversifikatsiya qilish uzoq muddatli barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash hamda aholi bandligini kengaytirishning muhim omillaridan biridir. Klasterli yondashuvga tayanish, global qiymat zanjirlariga integratsiyalashuv va yashil texnologiyalarni joriy etish mintaqaning raqobatbardoshligini oshirish uchun mustahkam asos yaratadi.

O'rganilgan materiallar asosida xizmatlar sektorini rivojlantirish siyosatini maqbullashtirish bo'yicha quyidagi strategik tavsiyalar ishlab chiqildi.

Ta'lim standartlarini mehnat bozori ehtiyojlariga moslashtirish (TVET). Kasb-hunarga tayyorlash dasturlarini zamonaviy mehnat bozori talablariga muvofiq takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Xususiy biznes vakillarini o'z ichiga olgan tarmoq malaka kengashlari faoliyatini institutsional jihatdan rivojlantirish o'quv rejalarini yangilash imkonini beradi. Mehnat bozoridagi faol dasturlarni (ALMP) qo'llash ko'lamini kengaytirish, xususan, ish tajribasiga ega bo'lmagan yosh mutaxassislarni ishga qabul qilishda ish beruvchilarni rag'batlantirish

11 Prezidentning kreativ iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha PQ-64-son qarori qabul qilindi // spot.uz, 18.02.2026. – URL: https://www.spot.uz/oz/2026/02/18/creative-park/.

12 2025-yil kuzida 267 ta eksport qiluvchi kompaniya IT Park Uzbekistan rezidenti maqomini oldi // IT Park Uzbekistan, 2025. – URL: https://www.it-park.uz.

13 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "«O'zbekiston – 2030» strategiyasini «Atrof-muhitni asrash va «yashil iqtisodiyot» yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida"gi Farmoni // gov.uz, 08.02.2025. – URL: https://gov.uz/oz/dustlik/news/view/35434.

maqsadida shogirdlik dasturlarini subsidiyalash maqsadga muvofiq. Bunda asosiy e'tiborni kasbiy ko'nikmalar bilan bir qatorda, raqamli savodxonlik va «yumshoq» muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratish zarur.

Moliya bozorida raqobat muhitini rivojlantirish va moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish. Xizmatlar sohasida KO'B subyektlarini, jumladan, mehmonxonalar, logistika kompaniyalari va IT-startaplarni jadal rivojlantirish uchun moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish muhim ahamiyatga ega. Fiskal va kadastr ma'lumotlar bazalarini bank tizimlari bilan integratsiyalashni venchur moliyalashtirish, kraudfanding va mikrokredit liniyalari kabi muqobil moliyaviy vositalarni rivojlantirish bilan uyg'unlashtirish maqsadga muvofiq. Bunda kredit risklarini hisobga olgan holda garov ta'minotiga qo'yiladigan talablarni maqbullashtirish imkoniyatlarini o'rganish maqsadga muvofiq. Bo'sh turgan davlat ko'chmas mulk obyektlarini biznes subyektlariga uzoq muddatli ijaraga berish bo'yicha tashabbuslarni viloyatning barcha tumanlarida kengaytirish lozim.

Ayollarning iqtisodiy mustaqilligini mustahkamlash. Bandlik strategiyasini «Ayollar daftari» dasturi doirasidagi chora-tadbirlar bilan bir qatorda, qo'shimcha iqtisodiy imkoniyatlar yaratishga yo'naltirish maqsadga muvofiq. Haq to'lanmaydigan uy mehnati yukini kamaytirish uchun qulay va foydalanish imkoniyati keng bo'lgan maktabgacha ta'lim muassasalari tarmog'ini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Moslashuvchan mehnat munosabatlarini rivojlantirish ayollarga onalik vazifalarini xizmatlar sektori va kreativ industriyadagi kasbiy faoliyat bilan samaraliroq uyg'unlashtirish imkonini beradi.

Mehnat migratsiyasini texnologik transfer vositasi sifatida boshqarish. Yevropa Ittifoqi mamlakatlari va Janubiy Koreyaga tashkillashtirilgan mehnat migratsiyasini inson kapitaliga investitsiya kiritish va xalqaro kasbiy tajribani o'zlashtirish mexanizmi sifatida rivojlantirish maqsadga muvofiq. Mahalliy hokimiyat organlari tomonidan xorijdan qaytgan mehnat migrantlarini reintegratsiya qilish dasturlarini takomillashtirish, ularning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash uchun mavjud moliyaviy va soliq mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish maqsadga muvofiq. Bu ularning xorijda orttirgan tajribasi va yangi texnologik kompetensiyalaridan mahalliy iqtisodiyotda samarali foydalanishga xizmat qiladi.

Turizm klasterlarini kengaytirish va mavsumiylik ta'sirini kamaytirish. Safari, agro va ziyorat turizmini rivojlantirishda alohida investitsiya loyihalari bilan bir qatorda, romb modeliga (Diamond model)[14] asoslangan tizimli rejalashtirish yondashuvini qo'llash maqsadga muvofiq. Turizmni rivojlantirish jamg'armasi mablag'larini, birinchi navbatda, infratuzilmani takomillashtirishga, jumladan, ekologik transport, uzluksiz energiya va suv ta'minotini rivojlantirishga yo'naltirish, shuningdek, «tungi iqtisodiyot»ni rivojlantirish tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Global mehmonxona brendlarini jalb qilish va muzeylarda SMART-yechimlarni joriy etish mehmondo'stlik standartlarini takomillashtirish hamda global turizm bozoriga integratsiyalashuv darajasini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-6079-son Farmoni. – URL: https://lex.uz/docs/5030957.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston — 2030» strategiyasini «Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot» yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida»gi Farmoni. – 2025-yil fevral. – URL: https://gov.uz/oz/dustlik/news/view/35434.
3. Abdurahmanov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot: darslik. – 3-nashr. – Toshkent: O'zR FA «Fan» nashriyoti, 2019. – 544 b.
4. Abdurahmanov Q.X., G'oyipnazarov S.B. Rekrutment: o'quv qo'llanma. – Toshkent: «Fan» nashriyoti, 2021. – 304 b.
5. Abdurahmanova G.K. Inson resurslarini boshqarish: darslik. – Toshkent: «Fan» nashriyoti, 2021. – 691 b.
6. Djurayev O. Mehnatni tashkil etishga doir nazariy qarashlar tahlili // Interpretation and Researches. – 2023. – Vol. 2, No. 1.
7. Juraev O.N. Theoretical Fundamentals of Location of Production Forces // Academic Journal of Digital Economics and Stability. – 2021. – P. 423–431.
8. Жўраев О.Н. Ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришнинг назарий асослари // Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – B. 581–590.
9. Narkulovich D.O. Cases as Methods of Preparing Students for the Rational Organization of Work // Intent Research Scientific Journal. – 2023. – Vol. 2, No. 6. – P. 187–192.
10. Narkulovich D.O. Ways of Preparing Students for Rational Organization of Work in the Process of Pedagogical Education // Conferencea. – 2023. – P. 115–118.

14 Porter M.E. The Competitive Advantage of Nations. – New York: Free Press, 1990.

11. Narkulovich J.O., Sherzod o‘g‘li M.U. Korxonalarda mehnat jarayonini rivojlantirish istiqbollari // Miasto Przyszłości. – 2024. – Vol. 54. – P. 1405–1408.
12. Porter M.E. The Competitive Advantage of Nations. – New York: Free Press, 1990.
13. Xolmo‘minov Sh.R., Bakiyeva I.A. Mehnat ko‘rsatkichlari tahlili: darslik. – Toshkent: «Iqtisodiyot», 2019.
14. World Bank. Uzbekistan Financial Sector Reform Project (P173619): Concept Environmental and Social Review Summary. – Washington, DC: World Bank, 2020.
15. World Bank. O‘zbekistonda xizmatlar sohasini rivojlantirish orqali iqtisodiy o‘sish istiqbollari: hisobot. – Washington, DC: World Bank, 2024.
16. O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasi 2018-yilga nisbatan 3,5 baravar o‘sdi // Spot.uz. – 2025-yil 7-fevral.
17. Prezidentning kreativ iqtisodiyotni rivojlantirish bo‘yicha PQ-64-son qarori qabul qilindi // Spot.uz. – 2026-yil 18-fevral.
18. Qashqadaryo viloyatini rivojlantirish bo‘yicha ustuvor vazifalar muhokama qilindi // gov.uz. – 2026-yil 11-mart. – URL: https://gov.uz/oz/news/view/141152.
19. 2025-yil kuzida 267 ta eksport qiluvchi kompaniya IT Park Uzbekistan rezidenti maqomini oldi // IT Park Uzbekistan. – 2025. – URL: https://www.it-park.uz.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 8/2

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz